

Bijlage VII
Bij het advies van de
Commissie NLQF - EQF
Resultaten NLQF consultatie voorjaar 2011

Colofon

Titel Resultaten NLQF consultatie voorjaar 2011
Auteur Karin van der Sanden, Anna Geertsma
Versie 1.0
Datum mei 2011

CINOP
Postbus 1585
5200 BP 's-Hertogenbosch
Tel: 073-6800800
Fax: 073-6123425
www.cinop.nl

© CINOP 2011

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, op welke andere wijze dan ook, zonder vooraf schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoudsopgave

Inleiding	1
1 Overzicht deelnemers consultatie.....	2
2 Reactie op beschrijvingen kwalificatieniveaus en niveaubeschrijvingen in het NLQF 3	
2.1 Instroomniveau: Educatie 1	3
2.2 NLQF I: Educatie 2, VMBO BB en MBO-1.....	3
2.3 NLQF II: Educatie 3, VMBO KB, VMBO GL/TL/Educatie 4 en MBO-2	3
2.4 NLQF III: MBO 3	3
2.5 LQF IV: MBO-4 en HAVO/Educatie 5.....	4
2.6 NLQF V: VWO/Educatie 6 en Associate Degree	4
2.7 NLQF VI: Bachelor HBO oriëntatie en Bachelor WO oriëntatie	4
2.8 NLQF VII: Master.....	5
2.9 NLQF VIII: Doctor.....	5
2.10 Algemene opmerkingen ten aanzien van de formulering	5
3 Koppeling NLQF aan EQF	6
3.1 Aantal niveaus NLQF	6
3.2 Koppeling NLQF-niveaus aan EQF-niveaus	6
4 Toepassing en kritiek NLQF	7
4.1 Toepassingsmogelijkheden van het NLQF.....	7
4.2 Belangrijkste kritiek op het NLQ	8
5 Algemene opmerkingen en vragen	9
5.1 De categorie overige kwalificaties	9
5.2 Nationaal Coördinatiepunt.....	9
5.3 Inschaling kwalificaties op het juiste NLQF-niveau	9
5.4 Internationale vergelijkingen.....	10
5.5 Opmerkingen bij leeswijzer	10

Inleiding

Het Nederlands nationaal kwalificatiekader, het NLQF is sinds november 2009 in ontwikkeling. In dit proces is samengewerkt met experts uit alle onderwijssectoren en zijn veel stakeholders geraadpleegd. In het najaar van 2010 hebben er bovendien zes regionale informatiebijeenkomsten plaatsgevonden, gevolgd door een eerste consultatie via de website www.NLQF.nl. De resultaten van deze informatie en consultatieronde zijn verwerkt tot de eerste versie van een aantal documenten. Het betreft een matrix waarin de bestaande formele kwalificatieniveaus op een eenduidige wijze zijn beschreven in termen van kennis, verschillende vaardigheden, zelfstandigheid en verantwoordelijkheid. Deze matrix heeft geleid tot de formering van negen NLQF niveaus en een koppeling van deze niveaus aan het EQF. Tevens is hieruit een schema ontstaan waaruit blijkt op welk NLQF/EQF niveau de formele kwalificaties zijn gepositioneerd, evenals een vergelijkingstabel van het NLQF en het EQF. Daarnaast is een leeswijzer geschreven die toelichting geeft op de wijze waarop deze documenten gelezen en geïnterpreteerd moeten worden.

De documenten zijn aangeboden aan een door de minister ingestelde commissie NLQF – EQF onder voorzitterschap van prof. dr. F. Leijnse. Deze commissie heeft de documenten besproken. Ook buitenlandse experts hebben reacties gegeven op de documenten. Dit heeft wederom geleid tot aanpassing van de documenten. Deze aangepaste versies zijn in een tweede consultatie aan de stakeholders aangeboden. Een kleine vierhonderd stakeholders zijn via de mail uitgenodigd om op de website het consultatiedocument in te vullen. In deze uitnodiging is ook gevraagd om andere belangstellenden op deze consultatie te wijzen.

In dit document vindt u een samenvatting van de reacties op de consultatie. Per hoofdstuk wordt een samenvatting gegeven van de reacties op vragen in de consultatie, gevolgd door een hoofdstuk met algemene vragen en opmerkingen die tijdens de consultatie zijn gemaakt.

1 Overzicht deelnemers consultatie

In totaal hebben 128 personen via de website gereageerd. Er zijn in totaal 186 antwoorden gegeven. Er waren meerder antwoorden mogelijk op de vraag naar de sector waarin men werkt.

Van de mensen die bij een onderwijsinstelling werken of een organisatie gericht op een specifieke onderwijssector had iets meer dan de helft te maken met het MBO. In de tabel staat weergegeven hoeveel antwoorden er voor een bepaalde sector zijn ontvangen.

Onderwijssector	Aantal	Percentage
Educatie	27	20%
VMBO	25	19%
HAVO/VWO	13	10%
MBO	71	53%
HO	23	17%
Non-formeel	27	20%
Overig, namelijk	14	11%
Niet van toepassing	6	5%

2 Reactie op beschrijvingen kwalificatieniveaus en niveaubeschrijvingen in het NLQF

De antwoorden gegeven op de vraag naar wat men vindt van de beschrijvingen van de leerresultaten van de gereguleerde kwalificaties leidt tot een aantal conclusies, dat hier per NLQF niveau is weergegeven:

2.1 Instroomniveau: Educatie 1

Men is tevreden dat Educatie 1 is opgenomen in deze beschrijvingen. Er is een suggestie om het anders te benoemen (startniveau of basisniveau 1) en er is een suggestie om ook dit niveau nog te splitsen in 2 niveaus.

2.2 NLQF I: Educatie 2, VMBO BB en MBO–1

Ten aanzien van de beschrijving

Geen opmerkingen over de beschrijving van de leerresultaten van deze kwalificaties.

Ten aanzien van de positionering

Wel opmerking over de positionering van MBO 1 en VMBO BB op een en hetzelfde niveau. MBO 1 wordt meer als arbeidsmarktgericht ervaren. VMBO BB zou eerder op het niveau van Educatie 1 geplaatst moeten worden.

2.3 NLQF II: Educatie 3, VMBO KB, VMBO GL/TL/Educatie 4 en MBO–2

Ten aanzien van de beschrijving

Ten aanzien van de beschrijving van de leerresultaten van deze kwalificaties wordt vooral opgemerkt dat er te weinig onderscheid wordt gemaakt tussen de technische en niet technische opleidingen.

Ten aanzien van de positionering

De overige opmerkingen gaan over de positionering van de genoemde kwalificaties in dit NLQF niveau. Men vraagt zich af:

- a. of VMBO KB/GL en TL hetzelfde niveau hebben;
- b. hoe beroepsgerichte en algemeen vormende kwalificaties in één niveau geplaatst kunnen worden;
- c. waarom de startkwalificatie MBO 2 op hetzelfde niveau geplaatst wordt als de VMBO kwalificaties die geen startkwalificatie zijn;
- d. wat de toegevoegde waarde is van educatie 4 als het op hetzelfde niveau is ingeschaald als educatie 3.

2.4 NLQF III: MBO 3

Ten aanzien van de beschrijving

Ten aanzien van de formulering van de mbo niveaus wordt opgemerkt dat enerzijds er te weinig onderscheid is in de beschrijvingen van mbo niveau 1, 2 en 3.

Anderzijds zijn er opmerkingen dat mbo 3 meer vergelijkbaar is met mbo 4 dan nu uit de beschrijvingen blijkt. Met name de aspecten internationale context, leiding geven, abstract kunnen denken, leiding geven, probleem oplossende vaardigheden, verantwoordelijkheid en zelfstandigheid vindt men dat het mbo 3 mager beschreven. Daar staat tegenover dat er bij leer- en ontwikkelvaardigheden en communicatieve vaardigheden ten onrechte geen onderscheid is gemaakt tussen mbo 3 en mbo 4.

2.5 LQF IV: MBO-4 en HAVO/Educatie 5

Ten aanzien van de beschrijving

Ten aanzien van de formulering van de leerresultaten van deze kwalificaties merkt men op dat de beschrijving van zowel de specialistenopleiding als middenkader opleidingen in het mbo in één en dezelfde kolom verwarring oproept en dat dit vooral vanuit de theoretische kennis lijkt te zijn opgebouwd.

Ten aanzien van de positionering

Ook hier de opmerkingen dat algemeen vormend onderwijs en beroepskwalificerend onderwijs niet op één niveau geplaatst kunnen worden.

Men plaatst vooral ook hier de opmerking dat mbo 4 kwalificaties ook de mogelijkheid moeten krijgen om op NLQF niveau 5 en 6 ingeschaald moeten kunnen worden.

Ten aanzien van de positie van HAVO is men het eens dat HAVO en VWO niet hetzelfde niveau hebben.

2.6 NLQF V: VWO/Educatie 6 en Associate Degree

Ten aanzien van de beschrijving

Benoemd wordt dat de beschrijving van VWO te sterk afwijkt van de beschrijving van HAVO.

Ten aanzien van de positionering

Er wordt gesuggereerd om, analoog aan de HBO en WO Bachelor, voor HAVO en VWO twee beschrijvingen te geven op één niveau.

Men is van mening dat algemeen vormend onderwijs en beroepskwalificerend onderwijs niet op één niveau gepositioneerd kunnen worden en dat . Ad een niveau hoger is dan VWO.

2.7 NLQF VI: Bachelor HBO oriëntatie en Bachelor WO oriëntatie

Ten aanzien van de beschrijving

Eenzijds zijn er reacties die onderschrijven dat het goed is dat onderscheid wordt gemaakt tussen HBO en WO-oriëntatie.

Anderzijds vindt men dat het verschil tussen beide oriëntaties te groot is, met name op het gebied van onderzoek. De mate en het type onderzoek is ook afhankelijk van het type opleiding (vergelijk HBO bestuurskunde en WO rechten) .

Daarnaast zijn er reacties die in het geheel géén onderscheid wensen in de kolom Bachelor. Hier wordt de parallel met de masters getrokken waar wel een verschillende oriëntatie bestaat maar niet wordt beschreven.

Een andere opmerking is dat de gekozen formuleringen minder geschikt zijn voor de categorie overige kwalificaties door de nadruk in descriptoren te leggen op onderzoek.

2.8 NLQF VII: Master

Ten aanzien van de beschrijving

Er zijn suggesties om ook voor masters een splitsing temaken naar HBO en WO oriëntatie zodat alle masters hieronder vallen. Bij toepassen van kennis wordt te veel nadruk gelegd op onderzoek, terwijl dat niet voor de HBO-masters op gaat.

Er wordt gesuggereerd om een link naar Dublin Descriptoren in het schema te creëren of vergelijking te maken tussen de NLQF descriptoren en de Dublin descriptoren, zoals ook voor de vergelijking NLQF-EQF is gemaakt.

Ten aanzien van de positionering

Er wordt opgemerkt dat niet alle masters horen op NLQF 7 maar dat dit afhankelijk is van de complexiteit en verantwoordelijkheid.

2.9 NLQF VIII: Doctor

De vraag wordt gesteld of niveau III ook open staat voor de categorie overige kwalificaties.

2.10 Algemene opmerkingen ten aanzien van de formulering

- Er zijn een aantal begrippen die niet tot moeilijk te normeren zijn, creatieve wijze, redelijk complex en beperkte begeleiding. Dit kan verwarring geven bij de classificatie.
- De beschrijving van de communicatievaardigheden voor zowel niveau 1, 2, 3 en 4 is teveel hetzelfde en te algemeen.
- Er is te veel focus op de cognitieve competenties waardoor het algemeen onderwijs hoger gewaardeerd wordt door de weging van de verschillende descriptoren
- Het is soms een zoekplaatje welk woord of woordencombinatie het verschil maakt met het voorgaande of volgende niveau.
- De begrippen *verdiepte en gevorderde kennis, gespecialiseerd versus specialistisch* roepen vragen op. De beschrijvingen zeggen iets over het niveau van de deelnemer i.p.v. het niveau van de opleiding.

3 Koppeling NLQF aan EQF

3.1 Aantal niveaus NLQF

Bent u het eens met het aantal niveaus in het NLQF	Aantal	Percentage
Ja	67	84%
Nee	13	16%
Totaal	80	100%

Een ruime meerderheid vindt het positief dat het NLQF acht niveaus kent en daarmee even veel niveaus als het EQF.

Reden voor twijfel hierover of wens om niveaus toe te voegen zijn de positionering van HAVO en VWO op tussenniveaus en meer onderscheid in de onderste niveaus.

3.2 Koppeling NLQF-niveaus aan EQF-niveaus

Uit de reacties blijkt dat het belangrijk is om zodra het EQF breed is ingevoerd te onderzoeken of de Nederlandse kwalificaties juist zijn ingeschaald (zie onder meer de brief van de MBO-raad 'NLQF - EQF' van 11 januari 2011). De zorg wordt uitgesproken dat Nederlandse opleidingen ten onrechte lager worden ingeschaald als er niet naar inhoud maar naar de naam van de opleiding wordt gekeken in de vergelijking met andere Europese kwalificaties van dezelfde naam.

4 Toepassing en kritiek NLQF

4.1 Toepassingsmogelijkheden van het NLQF

In de tabel wordt het aantal reacties weergegeven op de in de consultatie voorgestelde toepassingsmogelijkheden:

Toepassingsmogelijkheden NLQF	Aantal	Percentage
Nationaal vergelijken van niveaus van kwalificaties en opleidingen	61	75%
Internationaal vergelijken van niveaus van kwalificaties en opleidingen	69	85%
Stimuleren van het gebruik van leerresultaten	33	41%
Stimuleren van kwaliteit	43	53%
Vaststellen van het niveau van wat mensen buiten het reguliere onderwijs hebben geleerd	56	69%
Het vergemakkelijken van het bepalen van te volgen leerroutes	39	48%
Het vergroten van inzicht van spelers op de arbeidsmarkt in het niveau van de belangrijkste kwalificaties en opleidingen	52	64%
Stimuleren van arbeidsmobiliteit	50	62%
Anders	14	17%

Daarnaast zijn een aantal andere toepassingsmogelijkheden benoemd:

- Het NLQF kan bijdragen aan het inschalen van non-formele opleidingen, zodat deze beter te vergelijken zijn met kwalificaties in het reguliere onderwijs.
- Tevens kan het NLQF een belangrijke rol spelen bij het meten van competenties van mensen binnen bedrijven. Naast competenties verworven door opleidingen kan men vooral in kaart brengen wat iemands werkervaring is en wat dit betekent (EQF, Evaringscertificaat).
- Door nationale en internationale vergelijkbaarheid van kwalificaties wordt uitwisseling van studenten en arbeidsmobiliteit gestimuleerd/gefaciliteerd. Hiermee kunnen leerroutes eventueel worden verkort, efficiënter worden, bijvoorbeeld door het inzet van EVC-procedures.
- Het NLQF biedt nationaal een zelfde begrippenkader voor een sterk versnipperd opleidingsveld, en de voorkeur wordt uitgesproken dat ook in andere opleidingen gebruik wordt gemaakt van competentiegericht opleiden zoals in het MBO voorkomt.
- Doorstroommogelijkheden van leerlingen van het VMBO.
- Vermelding van NLQF/EQF op de kwalificatiedossiers/opleidingsprofielen en in de CREBO/CROHO lijst

4.2 Belangrijkste kritiek op het NLQ

Uit de consultatie blijkt ook kritiek op het NLQF zoals het nu in zijn geheel is gepresenteerd. De kritiek komt vooral neer op:

- De formuleringen zijn te veel onderwijstaal (van het regulier onderwijs) en te weinig herkenbaar voor het bedrijfsleven, waardoor er mede te weinig toepassingsmogelijkheden voor EVC uit voortkomen;
- de meerwaarde van het NLQF t.o.v. het EQF komt niet voldoende uit de verf;
- de vrees dat aan het NLQF doorstroomrechten worden gekoppeld.

5 Algemene opmerkingen en vragen

Er zijn verschillende algemene opmerkingen geplaatst. Voor zover deze nog niet behandeld zijn in het voorgaande volgt hier een opsomming van de belangrijkste opmerkingen en vragen:

5.1 De categorie overige kwalificaties

- Met betrekking tot de categorie "overige kwalificaties" maakt met zich zorgen om een aantal elementen. Men heeft de indruk dat onderwijsprogramma's voorkeur / voorrang hebben. Ook is men van mening dat er te weinig communicatie is met het betreffende werkveld en dat er behoefte is aan meer betrokkenheid, ook om de ervaringen van pilots in te kunnen brengen. De NRTO meldt dat het graag het initiatief neemt om een kwaliteitsborgingsysteem te ontwikkelen.
- Een ander aandachtspunt zijn de wettelijke vereisten in verschillende beroepsgroepen. Deze zouden gezien kunnen worden als learning outcomes. Het zou de moeite waard kunnen zijn om in een aantal sectoren te onderzoeken of en hoe zich zo'n set van kwalificatie(s)(eisen) tot het NLQF verhoudt. Het geheel ademt nu wel heel erg de taal en opzet van het bestaande onderwijssysteem.

5.2 Nationaal Coördinatiepunt

Men vraagt zich af hoe dit NCP gaat functioneren, welke taken en bevoegdheden het NCP krijgt en welke partijen aan het NCP gaan deelnemen. Er wordt nogmaals op gewezen dat NVAO, COLO, Europees Platform en Nuffic hebben een brief aan OCW gestuurd met voorstel dat zij Nationaal Coördinatiepunt willen verzorgen.

5.3 Inschaling kwalificaties op het juiste NLQF-niveau

Er zijn veel vragen over de inschaling van kwalificaties op het juiste NLQF niveau.

Hieronder een korte opsomming:

- Wie bepaalt dit en wie houdt hier toezicht op?
- Voor MBO: Kenniscentra of Nationaal Coördinatiepunt?
- Wordt het NLQF en de betreffende niveau-indeling meegenomen in het Toetsingskader van de kwalificatiedossiers?
- In de leeswijzer staat het volgende: "Bij aanpassing van een mbo kwalificatie is er sprake van eventuele nieuwe inschaling van het NLQF-niveau. Indien de nieuwe inschaling afwijkt zijn er twee mogelijkheden:
  - de inhoud van de kwalificatie wordt aangepast aan het gewenste niveau;
  - de kwalificatie wordt op een hoger/lager niveau ingeschaald.De vraag is wie dit bepaalt en wie hier toezicht op houdt.
- Wanneer zullen de resultaten van de studie naar voorwaarden en procedures voor non-formele kwalificaties beschikbaar zijn?
- Er zijn straks verschillende instanties die kijken naar de niveaus van met name formele kwalificaties (Inspectie, NVAO, NLQF). Hoe wordt geborgd dat er geen discrepanties en daarmee onhelderheid gaat ontstaan tussen de beoordelingen van de verschillende instanties?

5.4 Internationale vergelijkingen

Men vraagt zich af of er ambities zijn om één systeem op internationaal niveau na te streven. Er zijn internationale kwalificaties die bij een toekomstige beoordeling in bijvoorbeeld het NLQF systeem een andere EQF niveauaanduiding zouden kunnen krijgen dan in een ander land. Dergelijke ontwikkelingen zijn niet uit te sluiten, maar maken het er voor de herkenbaarheid bij het bedrijfsleven niet makkelijker op.

- Zorg er voor dat de discussies hierover niet binnen verschillende gremia worden gevoerd.
- Maak gebruik van de ENICs/NARICs in de vergelijking van de empirische gegevens.
- Zorg voor een relatie met de accreditatie als het gaat om de inschaling van overige kwalificaties (op HO-niveau).

5.5 Opmerkingen bij leeswijzer

Er zijn een aantal tekstuele en inhoudelijke opmerkingen gemaakt bij de leeswijzer. De vragen en opmerkingen maken duidelijk dat er behoefte is aan meer of duidelijkere informatie over de implementatie van het NLQF.